

ЗАНЯТТЯ № 8

Тема: Синдром серцевої недостатності. Синдром гострої та хронічної судинної недостатності. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів серцево-судинної системи.

1. Актуальність теми: Розвиток серцевої недостатності є наслідком неадекватного лікування гіпертонічної хвороби, симптоматичних артеріальних гіпертензій, ішемічної хвороби серця, набутих вад серця тощо, що значно погіршує якість та зменшує тривалість життя пацієнта. Прогноз у хворих із клінічними проявами СН прирівнюється до прогнозу пацієнтів із злоякісними пухлинами, причому смертність серед таких пацієнтів протягом 1 року становить 15-25%. Тому знання основних проявів серцевої недостатності є вкрай важливим в майбутній професійній діяльності студента-медика.

2. Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію і фізіологію серця;
- фізіологію кровообігу;
- методи обстеження системи кровообігу;
- основні симптоми патології серцево-судинної системи, що виявляються під час розпитування та фізичних методів обстеження хворого;
- план обстеження хворих з серцевою недостатністю;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних обстежень серцево-судинної системи, зокрема діагностичне значення електрокардіографії, ехокардіографії та ангіографії;
- клінічні прояви серцевої та судинної недостатності;
- дані об'єктивного обстеження хворих з серцевою та судинною недостатністю;
- сучасну класифікацію недостатності кровообігу;
- невідкладну допомогу при гострій судинній та серцевій недостатності.

Вміти:

- обстежити хворого з синдромом серцевої та судинної недостатності;
- виявляти та інтерпретувати клінічні прояви з боку серцево-судинної системи та інших систем організму, обумовлені серцевою та судинною недостатністю;
- виявлені симптоми групувати у синдроми серцевої та судинної недостатності;

- інтерпретувати дані лабораторно-інструментальних обстежень хворих з даними синдромами;
- вміти надавати невідкладну допомогу в разі зомління, колапсу, серцевої астми та гострої правошлуночкової недостатності.

Оволодіти:

- навичками самостійного клінічного обстеження хворих з синдромами серцевої та судинної недостатності;
- інтерпретацією даних лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих з синдромами серцевої та судинної недостатності;
- навичками ЕКГ-діагностики гіпертрофії міокарда лівого шлуночка серця;
- навичками невідкладних медичних заходів у разі серцевої та судинної недостатності.

3. Виховна ціль: полягає у вихованні у студентів свідомості, що дотримання засад здорового способу життя є головним профілактики серцевої та судинної недостатності. Важливо також систематично утверджувати у свідомості студентів засади медичної етики і деонтології, професійної відповідальності та обов'язковості.

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- фізика;
- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- променева діагностика;
- медична психологія.

Наступні дисципліни:

- внутрішні хвороби;
- поліклінічна справа;
- сімейна медицина;
- торакальна і судинна хірургії;
- функціональна діагностика;
- фармакологія;

- неврологія;
- очні хвороби;
- ендокринологія;
- соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- методи обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи;
- синдроми захворювань нирок;
- синдроми ендокринної патології.

5. Зміст теми заняття:

1. Головні ланки патогенезу серцевої недостатності.
2. Симптоматика серцевої недостатності.
3. Сучасна класифікація форм недостатності кровообігу.
4. Уявлення про гостру судинну недостатність (зомління, колапс).
5. Поняття про гостру серцеву недостатність.
6. Класифікація хронічної недостатності кровообігу за М.Д. Стражеском та В.Х. Василенком та за NYHA.
7. Невідкладна допомога у разі гострої лівошлуночкової та правошлуночкової недостатності, у разі зомління, колапсу.

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (10 % часу)

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Контроль вихідного рівня знань.

Основний етап (75 % часу)

1. Демонстрація хворих з синдромами серцево-судинної недостатності.
2. Самостійна робота студентів у палатах: розпитування та повне об'єктивне обстеження хворих з різними проявами серцево-судинної недостатності.
3. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів серцево-судинної системи.

Заключний етап (15 % часу)

Контроль і корекція рівня професійних вмінь і навичок. Аналіз результатів проміжного контролю засвоєння знань з синдромів серцево-судинної системи.

Контрольні питання:

1. Основні причини розвитку серцевої та судинної недостатності.
2. Що таке стан серцевої компенсації і декомпенсації?
3. Симптоматика серцевої недостатності.
4. Класифікація хронічної серцевої кровообігу за М.Д.Стражеско і В.Х. Василенко, за Нью-Йоркською асоціацією кардіологів (NYHA).
5. Симптоматика гострої судинної недостатності (зомління, колапсу).
6. Симптоматика гострої серцевої недостатності (ліво- та правошлуночкової).
7. Принципи невідкладної допомоги у разі зомління, колапсу, гострої ліво- та правошлуночкової недостатності.

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Патогенез серцевої та судинної недостатності.
2. Сучасна класифікація серцевої недостатності.
3. Невідкладна допомога у разі зомління, колапсу, гострої ліво- та правошлуночкової недостатності.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 225-233.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-є вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С. 225-233.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. –К.: Здоров'я, 2004. – С.208–215.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 640–674 пит. (серцево-судинна система).
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика. – 1-е вид. – К.: Здоров'я, 2000. – С.212–214, 251–256.
6. Яворський О.Г. Навчальний DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация». Українською й англійською мовами. – 2005.
7. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.

8. Новосад А.Б., Буфан М.М., Короткий В.В. Навчальна історія хвороби. Методичні вказівки для студентів III курсу медичного факультету. – Львів, 2019. – 20 с.
9. Короткий В.В., Новосад А.Б. Комп'ютерні тести з пропедевтики внутрішніх хвороб. – Київ: Здоров'я, 2001. – 62-94 с.